

АКТУАЛЬНІ ПРИНЦИПИ УПРАВЛІННЯ ОПЕРАЦІЯМИ

Серпухов О.В., Ролін І.Ф., Арцимович В.П.

Військовий інститут танкових військ Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут», м. Харків

Військова частина А0105, м. Київ

«Для кожної війни необхідно знаходити лише свою унікальну стратегію і логіку, яка дозволить вже в нових умовах віднайти шлях до Перемоги. Принципи ж оперативного мистецтва залишаться незмінними».

Генерал В.Ф. Залужний

Ключовою концепцією сучасної західної доктрини ведення сухопутних операцій є *маневрений підхід*. Він ставить на перший план розуміння ситуації, використання вразливих сторін противника, застосування креативних способів дій, надання відносно невеликим тактичним загонам ініціативи та самостійності. Маневрений підхід базується на низці принципів. Ось деякі з них (не остаточно).

1. Опора на децентралізоване (цільове) командування (mission command), яке ґрунтується на низці положень, як-от: військові лідери *всіх рівнів* мають бути здатними приймати та реалізовувати зухвалі рішення в умовах хаосу, водночас, бути розсудливими і далекоглядними; нерішучість і бездіяльність є незрівнянно більш згубними у порівнянні з помилковим ініціативними рішенням; наявність довіри і злагодженості по вертикалі та горизонталі; плани мають бути простими і зрозумілими, без надмірної деталізації тощо.

2. Виявлення вразливих місць противника та раптове точкове застосування удару (shock action) з метою дезорганізації противника.

3. Захоплення, збереження і розвиток ініціативи із застосуванням рішучого тиску в місцях, де противник найменше на це очікує.

4. Комбінація летальних і нелетальних засобів впливу (атак) не тільки на фізичну (матеріальну) складову противника, але й на його свідомість, згуртованість, волю до опору.

Використання принципів ведення операцій (дій) за стандартами НАТО не гарантує швидкого поліпшення умов обстановки. Однак, децентралізація управління скорочує цикл прийняття рішень, а правильно організований процес планування підтримує війська постійно орієнтованими на виконання бойових завдань, незважаючи на поточні проблеми та мінливість ситуації.

Важливою умовою досягнення нашої перемоги над агресором є необхідність позбутись неписаних, але, нажаль, живучих найгірших принципів, які насправді є руйнівними. Такими «принципами» є: роби, не як ефективніше, а як наказав начальник, доповідай старшому начальнику тільки гарні новини, не став запитань, кар'єрний зріст офіцера визначається особистою відданістю начальнику тощо.

Отже, добра військова освіта закладає розуміння принципів, але не заучування нормативів як догм. Очевидно, що вчити натовським принципам управління військами потрібно починати з керівництва вищої та середньої ланок.